

2024-től érvényes érettségi követelmények szerinti esszé feladatok

5.1. Az első világháború

5.2. Politikai változások a háború után

5.3. Párizs környéki békék

2024-MÁJUS-MAGYAR-EMELT-5.3

A feladat a trianoni békediktátummal kapcsolatos. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a győztesek, köztük a szomszédos országok Magyarországgal szemben támasztott követeléseit, feltételeit és azok érvényesülését a trianoni békediktátumban! *Ne írjon a békeszerződés hosszabb távú következményeiről!*

„A kereszténység törökellenes harcaiban III. István vajda [Moldva fejedelme 1457– 1504 között] katonái nemcsak Moldva védelmében harcoltak, de a kereszténység megmentéséért is, és a barbarizmus hullámain nemcsak azért törték meg ezen a sziklán, hogy megmentse a románságot, hanem azért is, hogy az európai civilizációt ne semmisítse meg a pogányok áradata. [...] A történelem ismétlődik, természetesen változó körülmények között. De a mai napon a román katona a Tiszánál és túl a Tiszán nemcsak Románia határait biztosította, hanem támogatta, mint a régmúlt időkben, az európai civilizációt, megvédve azt a bolsevizmus megsemmisítő hullámaintól.” (Ion C. Brătianu román miniszterelnök beszéde, 1919. augusztus 5.)

A szomszédos országok területi követeléseit a trianoni békediktátum aláírása előtt

A határon túlra került fontosabb vasútvonalak, 1920

Néhány ásványkincs és iparág Magyarországon maradó részesedése a trianoni béke után (%)	
Ásványkincs / iparág neve	Ásványkincs / iparág Magyarországon maradó részesedése százalékban
vasérc	11
arany, ezüst	0
szén	65
vasipar	50
gépgyártás	82
élelmiszeripar	57

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

5.6. Társadalom és életmód Magyarországon

5.8. Magyarország a második világháborúban

2025-OKTÓBER-MAGYAR-EMELT-5.8

A feladat a Horthy-korszakhoz kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a területi revízió lépéseit! Válaszában tárja fel a területek visszacsatolásának körülményeit!

„Mi nem tartományokat veszítettünk el. Bennünket földaraboltak. A mi esetünk nem Elzász-Lotaringia esete. A miénk Lengyelország esete. Németország lemondhatott egy tartományáról, de mi fajunk egyharmadáról örökidőkre le nem mondhatunk. [...] Ezekre a határookra végleges békét építeni nem lehet. Ezekre a határookra fel lehet építeni egy börtönt, amelyben mi vagyunk az őrzöttek, és a győzők az őrzők.” (Bethlen István beszéde, 1928)

„A négy nagyhatalom [Nagy-Britannia, Franciaország, Olaszország, Németország] kormányfői kijelentik, hogy amennyiben a csehszlovákiai lengyel és magyar kisebbségek kérdése a következő három hónapon belül az érdekelt kormányok közötti megegyezés alapján nem oldódik meg, akkor ez a probléma az itt részt vevő négy nagyhatalom kormányfőinek következő értekezletén fogja vita tárgyát képezni.” (*A müncheni egyezmény kiegészítő nyilatkozata, 1938*)

„Március hó 26-án Jugoszlávia törvényes államfőjét erőszakkal elmozdították helyéről, békés szándékú kormányának tagjait börtönbe vetették. [...] Az új belgrádi rendszer katonai erőket vonultatott fel határainkon, s ezzel szemben Magyarország csak akkor tett védelmi intézkedéseket, amikor sorozatos légi támadások érték az ország területét, és határunkon betöréseket kíséreltek meg, ami ellen kormányom ismételten hiába tiltakozott.” (*Horthy Miklós kiáltványából, 1941*)

„A horvát nép vezérei [...] kimondották Horvátország önállóságát és függetlenségét. [...] A független és önálló horvát állam megalakulásával Jugoszlávia megszűnt létezni, és alkotóelemeire bomlott. Ezzel egyidejűleg parancsoló kötelességünké vált, hogy a Magyarországtól 1918-ban elszakított terület és az azon nagy tömegben élő magyarság sorsának és helyzetének biztosítását újból kezünkbe vegyük. Olyan szent nemzeti kötelesség ez, amelyet haladéktalanul teljesítenünk kell. Ezért még a mai napon parancsot adok katonáimnak, hogy a Délvidéken élő magyarságot az anarchia pusztításaitól megóvjuk. Katonáim akciója nem a szerb nép ellen irányul, amellyel nincs vitánk, és amellyel a jövőben békében akarunk élni.” (*Horthy Miklós kiáltványából, 1941*)

5.9. A holokauszta Európában és Magyarországon

5.10. Magyarország pusztulása